

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2025-03-24
Besvaras senast
2025-04-02 kl. 12.00

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:940 Ökad press på ledningen i Myanmar

Situationen i Myanmar har utvecklats till en av världens mest brutala och förbisedda humanitära katastrofer. Enligt FN:s senaste rapport (A/79/550), framtagen av FN:s särskilde rapportör Thomas H. Andrews, har juntan sedan kuppen i februari 2021 intensifierat sitt förtryck av befolkningen genom systematiskt våld, massakrer och en medveten strategi att skapa splittring mellan etniska grupper. Rapporten beskriver en verklighet där militärens krigsbrott och brott mot mänskligheten har eskalerat i omfattning, samtidigt som den internationella reaktionen i stort sett uteblivit.

Mer än 3,1 miljoner människor har tvingats på flykt inom landet till följd av juntans brutala metoder. Hela 18,6 miljoner människor är i akut behov av humanitärt bistånd, och 13,3 miljoner lider av svår matbrist. Över 5 800 civila har dödats, och minst 21 000 politiska fångar hålls inspärrade under omänskliga förhållanden. FN beskriver en situation där tusentals byar har bränts ned och där militärens styrkor begår omfattande övergrepp, inklusive massakrer, tortyr, gruppvåldtäkter och offentliga avrättningar.

Rapporten ger en särskilt mörk bild av situationen i delstaten Rakhine, där juntan använder sig av en strategi som går ut på att spela ut den etniska befolkningen i Rakhine, arakaneserna, mot minoriteten rohingya. För att skapa splittring har tusentals unga rohingyamän tvångsrekryterats och tvingats strida vid fronten mot Arakanarmén, medan rohingyamilitanta grupper samtidigt har begått övergrepp mot arakaneserna och andra minoriteter. Juntastyrkor har medvetet förstärkt spänningarna mellan de olika grupperna genom att tvinga rohingya att delta i iscensatta protester mot Arakanarmén och genom att placera dem i frontlinjen för de mest våldsamma striderna.

Vittnesmål beskriver hur civila har använts som mänskliga sköldar, hur kvinnor systematiskt har utsatts för sexuellt våld och hur hela byar har raserats av flygangrepp och artilleribeskjutning. Enbart i Rakhine är hundratusentals människor avskurna från humanitärt stöd och riskerar att dö av svält eller sjukdomar. Juntastyrkor har aktivt hindrat internationella hjälporganisationer från att leverera bistånd och har plundrat och förstört förråd med mat och mediciner, inklusive ett lager från FN:s livsmedelsprogram som skulle ha räckt till 60 000 människor under en månad.

Juntan har även förstärkt sitt förtryck genom en ökad kontroll över landets

finanssektor. Genom att beslagta privata bankkonton och strypa tillgången till kontanter försöker militären kväva motståndet och tvinga befolkningen till underkastelse. Samtidigt har juntaadministrationen drivit igenom en så kallad folkräkning, som i praktiken fungerar som en kartläggning av oppositionella. FN:s rapport varnar för att denna folkräkning sannolikt används för att identifiera individer som misstänks ha sympatier för motståndsrörelsen, vilket i många fall innebär godtyckliga arresteringar, tortyr och utomrättsliga avrättningar.

Internationellt har enstaka länder vidtagit åtgärder för att försvaga juntan. Singapore har skärpt sin lagstiftning och minskat vapentillförseln till Myanmar med 90 procent, och USA:s sanktioner mot juntakontrollerade banker har kraftigt begränsat militärens finansiering. Trots detta fortsätter flera länder att möjliggöra militärens våld. Rapporten identifierar särskilt Thailand som en central aktör där banker och företag fortfarande underlättar vapenhandel och bränsleleveranser till juntan. Thailändska banker har i flera fall pekats ut som viktiga kanaler för finansieringen av Myanmars vapeninköp, och flera företag i landet har varit direkt involverade i försäljningen av militär utrustning.

FN-rapporten understryker vikten av att det internationella samfundet agerar mer strategiskt och samordnat för att stoppa vapentillförseln, strypa juntans ekonomiska nätverk och öka pressen genom riktade sanktioner. Sverige har tidigare varit en stark röst för mänskliga rättigheter i Myanmar och har spelat en viktig roll inom EU:s sanktionsarbete. Men i takt med att våldet och förtrycket eskalerar behövs ytterligare åtgärder för att säkerställa att juntans möjligheter att finansiera sin terror minimeras.

Med anledning av FN-rapporten (A/79/550) och den akuta situationen i Myanmar vill jag fråga utrikesminister Maria Malmer Stenergard:

Vilka initiativ avser ministern, inom ramen för sin tjänsteutövning, att ta för att driva på för ytterligare EU-sanktioner mot Myanmars militära ledning och dess ekonomiska intressen?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann